

Igor Grbić
**ISPRAVLJANJE
VREMENA**

Zagreb, 2026.

disput

SADRŽAJ

Knjiga prva VRIJEME KAO JEZIK

Tijelo Božje	13
O lipnju i drugim stablima	15
Odlaganja vremena, odgađanja mjesta, kao prostor godine	18
Cenzura	22
O odu, dou, ružama...	24
Del	28
Ispovijest kravosasova	30
Na radnom, jadnom mjestu	32
Babigina bilana	34
Govor o zidu	39
Krušne laticice, cvjetne mrve	41
Bolje nego gore	46
Ovdje i potom, sad i ondje	51
Kišobran i(li) suncobran	54
Kratka bilješka uz pad u množinu	59
Obadva a badava	61
Mjesečina	64
Dvojim biti dvojim	66
Besjeda kostiju	73
Lica straha	78
Ne daj, Ja, da me ima!	83
Kako je vraćanje sebi postalo vraćanje na sebe i što da se radi	91

Komparacije totalnog jezika	96
Martinje	105
Biće i vrijeme, i jezik	108
Posmrčetov ustanak	116
Samo glasno, usuglašeno	122
Od uha do uha	131
Vesna Krmpotić, ili posuvraćanje riječi	144
Od godine do godine – i godina	156

Knjiga druga
VRIJEME KAO SVIJET

Moje mjesto	169
Moje ime i prezime	170
Kratko slovo o ljubavi	172
Životi i smrti glasa čovječjega	174
Odgoj i obrazovanje	176
Ljubav, književnost – a politika?	178
Ludački triptih	183
Kuća i kaos	187
Kada jednog zimskog dana putnik	191
Proljeće u voćnjaku	196
Pivo s okusom, i bezokusom	200
Prezimana, ili prez imena (pri čemu prez, kao u nekim krajevima, znači bez)?	203
Mjesec u vremenu, sunce u vremenu, na vrijeme zemlja	205
Na staklenim nogama dah	209
Iz ptice u pticu	216
Lako je pužu biti puž	218
Nekrofilija	224
Pisanje Omera Raka iliti Meštra Šibenčanina	228
<i>Uz Uz krizu kritike</i> Marka-Marije Gregorića	231
<i>Iznad svega</i>	236
Umjetnošću mimo sebe: slučaj Jagora Bučana	242
Božićno čudo	250
O multidimenzionalnoj hijerarhiji reciklažnih kontejnera	255
Dekliniranje svijeta	258

Banaliziram, dakle postojim	276
Stroj i njegovi ljudi	279
U vremenu vječnosti	282
Osvrt na sebe, bez mene	286

Pogovor

Jagor Bučan:	
Riječi u stvarima: o svjetotvornom umijeću Igora Grbića	289

O autoru	307
-----------------	-----

Knjiga prva
VRIJEME KAO JEZIK

Ce Lu: Vladar Veija čeka te kako biste zajedno uspostavili vlast.

Što prvo namjeravaš učiniti?

Kung Fu Ce (Konfucije): Potrebno je ispraviti imena.

Tijelo Božje

... *Que mi palabra sea
la cosa misma,
creada por mi alma nuevamente.**

I ja bih dao ne znam što da je Bog čisti duh, duh nad duhovima, svih duhova duh, da je tijelo samo Njegov zadnji, najgrublji, najnestvarniji odraz s kojim On, kao takav, nema zapravo ništa. Dao bih i ja ne znam što da se ni On ne potuca tako od nemila do nedraga, povlači po kojekakvim kaljužama vremena i glibovima mjesta, da Ga ima, kad god mi treba, da mi traje, da je tu, da je.

Ali jezik me uči drugačije. Kad je neko mjesto daleko i zabačeno, on za takvo negdje kaže da je *Bogu iza nogu*. I Bog, dakle, ima noge. Noge koje rukama ni ne moram dopunjavati sam jer jezik me i o njima uči: kad god učinim sve što sam sâm mogao, on kaže da je sad sve *u Božjim rukama*. A znam da i Božje udove povezuje dobro mi znani dio tijela, jer za ono mjesto zabačeno i daleko jezik kaže i da je *Bogu iza leđa*. Iznad njih, i Bogu je glava. Vjerojatno sasvim posebna glava, natprirodna i glavna, ali glava: kad mi netko poželi što si želim i sam, jezik mu kaže “iz tvojih usta *u Božje uši*”, a ako mi se želja i ostvari, ja se katkad umislim i pomislim da sam uhvatio *Boga za bradu* (pa me On kazni i podsjeti da je *Bog najprije sebi stvorio bradu*).

To mi jezik kaže. Jasno mi kaže i da to, Božje tijelo djeluje baš kao i moje. Kad ja svom djetetu zaželim sladak san, očito samo ponavljam ono što Bog čini svemu zapostavljenom i zaboravljenom, na svakom mjestu gdje je *Bog rekao laku noć*. I volio bih i ja da je taj rječiti Bog makar onaj mitski pokretač svega koji za svime sam ostaje nepokretan. Ali kako kad mi jezik, kad god se moj bogati

* ... Nek moja riječ bude / sama stvar, / što je moja duša opet stvara. (J. R. Jiménez)

bližnji dodatno obogati, došapne da to *Bog baca na veliki kup*. Bog jest djelatan. Bog radi. Vjerojatno se onda i Bog umara. I bit će da se baš u trenucima svog zaslužnog odmora može toliko razdražiti zasmeta li Mu netko – “Božji gnjev”! – da je tad u stanju i ubiti, budući da se pojavu nečeg iznimno lošeg jezik odavno naviknuo prokleti usklikom *ubij bože!*. Da stvar bude i najgora, Bogu se to nekad nasmrtn odbije o onu Njegovu glavu! Jezik me uči da je moguće *ubiti Boga u nekom*. Bog je smrtan. Možda već i u ovom trenu, Bog je mrtav.

Mene sve to užasava. Sve to suprotno je mom urođenom osjećaju za sveto. Ali na to da jest tako obvezuje jezik. On mi kaže gdje moj urođeni osjećaj za Boga griješi. On me uči kako da se približavam pojmu Boga, a ne vlastitome dojamu. Bog svijet stvara jezikom, da jezik onda nikad ne bi prestao govoriti o Bogu.